

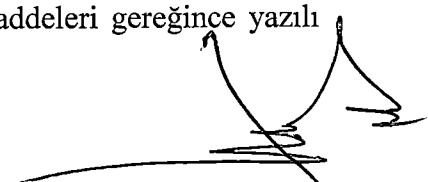
TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19586
Tarih : 28.08.2026

48275

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Engelli yurttaşların hareketliliğini sürdürebilmesi, çalışma ve eğitim yaşamına katılabilmesi ve gündelik yaşamını kendi gereksinimleri doğrultusunda sürdürebilmesi açısından proteze erişim temel önemdedir. Özellikle uzuv kaybı bulunan yurttaşlar açısından bireysel gereksinime uygun bir proteze erişim, sağlık ve sosyal güvenlik haklarının yanı sıra çalışma, eğitim ve toplumsal yaşama eşit katılım haklarıyla doğrudan ilişkilidir.

Protez kullanan engelli bir yurttaşımız tarafından tarafımıza iletilen başvuruda, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından protezler için karşılanan tutarlar ile güncel piyasa bedelleri arasında ciddi farklar bulunduğu ifade edilmektedir. Başvuruda iletilen bilgilere göre, pin sistemli diz altı protez için SGK tarafından 14.200 TL ödeme yapılırken piyasa maliyetinin yaklaşık 230.000 TL'ye, aktif vakumlu ve karbon ayaklı protez için 25.357 TL ödeme yapılırken piyasa bedelinin yaklaşık 12.000 avroya ulaştığı belirtilmektedir. Mikroişlemcili protez sistemlerinde ise SGK tarafından karşılanan üst limitin 115.000 TL olduğu, buna karşılık piyasa bedelinin yaklaşık 36.000 avroya kadar çıkabildiği aktarılmaktadır.

SGK tarafından karşılanan bedel ile protezin güncel maliyeti arasındaki farkın bu düzeylere ulaşması, maliyetin önemli bir bölümünün doğrudan engelli yurttaşların üzerine kalmasına yol açmaktadır. Döviz kurundaki artış, enflasyon ve tıbbi cihaz maliyetlerindeki yükseliş karşısında geri ödeme tutarlarının yetersiz kalması, yüksek fark bedellerini karşılayamayan yurttaşların bireysel gereksinimlerine uygun proteze erişimini güçleştirmektedir.

Protez bedellerinin önemli bölümünün kullanıcı tarafından karşılanmak zorunda kalması, ekonomik eşitsizlikleri aynı zamanda hareketlilik ve toplumsal yaşama katılım bakımından da eşitsizliğe dönüştürme riski taşımaktadır. Yüksek fark bedellerini karşılayabilen yurttaşların ihtiyaçlarına uygun teknolojilere erişebilirken bu bedelleri karşılayamayan yurttaşların daha sınırlı seçeneklerle karşı karşıya kalması, sosyal güvenlik sisteminin eşitlik ve erişilebilirlik ilkeleri bakımından değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. SGK tarafından 2026 yılı itibarıyla alt ve üst ekstremitte protezleri için karşılanan geri ödeme tutarları protez türlerine göre ne kadardır?

2. Protez ve ortezlere ilişkin SUT geri ödeme bedelleri hangi ölçütlere göre belirlenmektedir? Bedellerin belirlenmesinde döviz kuru, enflasyon, ithalat maliyetleri ve tıbbi cihaz fiyatlarındaki değişimler dikkate alınmakta mıdır?
3. Protez ve ortezlere ilişkin geri ödeme bedelleri son beş yılda hangi tarihlerde ve hangi oranlarda güncellenmiştir? Aynı dönemde söz konusu ürünlerin piyasa maliyetlerindeki değişime ilişkin Bakanlığınız veya SGK tarafından yapılan bir çalışma bulunmakta mıdır?
4. Bakanlığınız veya SGK tarafından protezler için belirlenen geri ödeme tutarları ile güncel piyasa fiyatları arasındaki farkın tespitine yönelik bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmışsa tespit edilen farklar protez türlerine göre ne kadardır?
5. 2021-2026 yılları arasında kaç kişi SGK kapsamında alt veya üst ekstremitte protezi temin etmiş veya protezini yenilemiştir? Bu sayının yıllara ve protez türlerine göre dağılımı nedir?
6. SGK tarafından karşılanmayan fark bedelini ödeyemediği için bireysel gereksinimine uygun protezi temin edemeyen veya mevcut protezini yenileyemeyen kişi sayısına ilişkin Bakanlığınızda veya SGK'da veri bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa yıllara göre dağılımı nedir?
7. Mikroişlemcili diz eklemleri, aktif vakum sistemleri, karbon ayak sistemleri ve benzeri ileri teknoloji içeren protezlerin geri ödeme kapsamına alınmasında ve ödeme tutarlarının belirlenmesinde hangi kriterler uygulanmaktadır?
8. Engelli yurttaşın sağlık durumu, mesleği, çalışma koşulları, hareketlilik düzeyi, yaşı ve günlük yaşam gereksinimleri, karşılanacak protez türünün ve SGK ödeme bedelinin belirlenmesinde dikkate alınmakta mıdır?
9. Kullanım süresi dolmadan arızalanan, kullanılamaz hale gelen veya kişinin fiziksel durumundaki değişiklik nedeniyle ihtiyacını karşılayamaz hale gelen protezlerin yenilenmesinde hangi koşullar aranmaktadır? Son beş yılda bu kapsamda yapılan başvuruların kaçını kabul edilmiş, kaçını reddedilmiştir?
10. Protez ve ortezlere ilişkin SUT geri ödeme bedellerinin güncel maliyetlere yaklaştırılması ve engelli yurttaşların yüksek fark bedelleriyle karşı karşıya kalmasının önlenmesi amacıyla yürütülen bir çalışma bulunmakta mıdır?
11. Protez ve ortez geri ödeme bedellerinin enflasyon, döviz kuru ve tıbbi cihaz maliyetlerindeki değişimler dikkate alınarak belirli aralıklarla güncellenmesini sağlayacak bir mekanizma oluşturulması planlanmakta mıdır?
12. Yüksek fark bedelleri nedeniyle bireysel gereksinimine uygun proteze erişemeyen engelli yurttaşların üzerindeki mali yükün azaltılması veya kaldırılması amacıyla ilave bir destek ya da geri ödeme modeli üzerinde çalışma yürütülmekte midir?